

Ärende: VN/8868/2019

Lausuntopyyntö: Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportti

Remiss

- 1. Beaktas regionens särdrag i fråga om social- och hälsovården i tillräcklig utsträckning i den modell som föreslås i rapporten?**

till största delen

- 2. Beaktas regionens särdrag i fråga om räddningsväsendet i tillräcklig utsträckning i den modell som föreslås i rapporten?**

ja

- 3. Möjliggör den föreslagna sÄrlösningssmodellen bÄttre tillgÅng till behövlig och tillräcklig social- och hälsovård jämfört med en modell med en enda anordnare i hela regionen?**

ja

- 4. Möjliggör sÄrlösningen att integrerade, klientspecifika helheter av social- och hälsovårdstjänster på basnivå kan genomföras i regionen på ett bÄttre sätt än i en modell med en enda anordnare i hela regionen?**

ja [Integrerade, klientspecifika helheter kommer att vara möjliga, men det krävs speciell uppmärksamhet och åtgärder för att processen ska vara smidig även på svenska.]

- 5. Möjliggör sÄrlösningen att tjänster på specialiserad nivå kan genomföras på ett bÄttre sätt än i en modell med en anordnare i hela regionen?**

till största delen

- 6. Möjliggör sÄrlösningen funktionell integration av social- och hälsovårdstjänster på basnivå och specialiserad nivå i regionen?**

till största delen

7. Enligt förslaget ska självstyrande områden ha det primära och allmänna ansvaret för ordnandet av den specialiserade sjukvården, medan HUS ska ha ansvar som grundar sig på lag och organiseringsavtal. Anser ni att den lösning som föreslås i rapporten är genomförbar med tanke på ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna samt med tanke på administrationen och HUS ägarstyrning, och tryggar lösningen ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna i regionen?

till största delen

8. Säkerställer särlösningen tillräckligt bärkraftiga områden för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna?

ja

9. Säkerställer särlösningen att invånarna har möjligheter att delta och påverka?

till största delen [Större områden påverkar närdemokratin i negativ mening. Särlösningen är ur ett demokratiskt perspektiv därför bättre än ett område i Nyland. Negativt är att man inte kan garantera att alla förtroendeorgan får representanter från alla kommuner. I varje tvåspråkigt självstyrande område bör det finnas en nämnd via vilken språkfrågor blir kontinuerligt uppmärksammade i självstyrande områdets verksamhet och beslutsfattande. Den ska ha resurser och praktiska möjligheter att påverka i hur de svenskspråkiga servicekedjorna fungerar i verkligheten så att de uppfyller villkoren lagstiftningen fastställer. Nämnden ska kunna påverka bl.a. budgeten, verksamhetsplanen och upphandlingar så att dess status inte blir enbart symbolisk. Nämnden ska representera språkminoriteten.]

10. Säkerställs demokratin i särlösningen på det sätt som förutsätts enligt grundlagen (se kapitel 3 i rapporten)? Om inte, hur kan invånarnas möjligheter att delta och påverka stärkas i den föreslagna modellen?

Detta möjliggörs bättre än om det skulle vara ett enda landskap. Viktigt att alla kommuner är representerade i förtroendeorganen på ett jämfördelat sätt och även så att de språkliga aspekterna tas i beaktande.

11. Är tjänsterna mer jämlika i den föreslagna modellen än i en modell med en enda anordnare i hela regionen?

ja [Enligt Ingå kommuns åsikt förbättrar särlösningen jämlikheten, om tjänsterna produceras så att de är tillgängliga för invånarna. Det är viktigt att tjänsterna förankras på de mindre orterna.]

12. Gör särlösningen det möjligt att tillgodose de språkliga rättigheterna i regionen på ett bättre sätt än i en modell med en enda anordnare?

ja

13. Genom hurdana åtgärder och i vilka tjänster skulle de språkliga rättigheterna kunna stärkas?

Enligt tidigare utredningar så krävs det, för att kunna förverkliga en lyckad svenskspråkig service, specialarrangemang oberoende om det gäller att ordna eller producera servicen. Även de olika områdenas språkliga särdrag kan bättre tillgodoses i mindre självstyrande områden. Det behövs ett gemensamt organ i det självstyrande området som koordinerar, övervakar och utvärderar de svenskspråkiga tjänsterna. Detta gäller all form av service och vård.

Det är viktigt att Raseborg sjukhus bevaras som ett fungerande tvåspråkigt sjukhus inom självstyrande området Västnyland.

14. Hurdana konsekvenser bedömer ni att särlösningen har som en del av den lösning som regeringen har planerat för hela landet?

Möjlighet att uppnå det mest optimala resultat gällande ordnande och producerande av tjänster möjliggörs på ett mera funktionellt sätt inom ett mindre område.

15. Har ni förslag till namn på de självstyrande områdena?

-

16. Övriga fritt formulerade kommentarer om slutrapporten

En funktionell och fullständig integration av social- och hälsovårdstjänster på basnivå och specialiserad nivå kan möjliggöras om dessa är organisatoriskt samordnade.

Trots att det i denna rapport endast tas ställning till en särlösning i Nyland, och inte desto mera gås in på vilken service det gäller inom social- och hälsovård, är det av stor vikt vad som övergår till det självstyrande området och vad som blir kvar i kommunerna. Detta gäller speciellt sysselsättningstjänster, invandrarverksamhet, elevvård (skolpsykolog, -kuratorer) och angående dessa bör en diskussion föras och beslut fattas.

Förvaltningsmodell enligt förslag B; en modell med självstyrande områden.

Trots att Ingå kommun anser att en särlösning för Nyland med fem områden är en bra lösning är det av största vikt att man inom området (C10) ser de enskilda kommunernas särdrag och behov. C10-området utgör ca 1/3 del av hela Nyland inom ett vidsträckt område. Tillgången till bl.a. kollektivtrafik varierar stort inom C10-området. Även de språkliga särdragen bör beaktas. För att tillgodose de olika särdragen är det viktigt att Västra Nylands sjukvårdsområde tillsammans med Ingå, Raseborg och Hangö kan fungera som ett centralt administrativt och organisatoriskt område. Inom detta område bör finnas en utvecklad SOTE-central.

Enligt grundlagsutskottets utlåtanden till de tidigare reformerna (GrUU 67/2014 och GrUU 75/2014 rd) bör reformen inte leda till att skillnaderna i kommunernas skattesatser ökar väsentligt jämfört med nuläget. För att invånarna ska behandlas lika får statsbeskattningen inte heller variera beroende på var en person är bosatt. Kriterierna för statsandelarna bör ses över så det även efter en eventuell social- och hälsovårdsreform garanterar en jämlikhet i kommunerna för de uppgifter som blir kvar.

Ingå kommun påpekar att man i den fortsatta beredningsprocessen för särlösningen i Nyland lägger vikt vid att utarbeta arbetssätt som främjar invånarnas möjligheter att påverka servicen som ordnas av självstyrandeområden.

Finansieringsmodellen bör i skyndsam ordning fastställas. Tvåspråkighet ska beaktas i finansieringen av de självstyrande områdena

Syrén Johanna
Ingå kommun